

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Július 6-dikán 1819.

Frantzia Ország.

A' Követek' kamarájának Jun. 19-dikén tartott ülése nagyon nevezetes vala. A' Ministerek' és Independensek' között fontos nyilatkozatások fordultak elő. Alkalmatosságot Bignon nevű képviselő adott reá. Emlékeznek a' Kurir' T. Olvasóji, hogy Minister Deserre nem régen nagyon heves beszédet tartott vála ezen Kamarában azok ellen, a' kik kérelmet adtak volt hezeránt, hogy a' számkivettelt Frantziákat általában mind vissza kellene hivattni. Arra is emlékeznek T. Olvasóink, hogy néhány képviselőknék nem lévén idejek arra, hogy ezen tárgyra nézve a' kamarában beszédeket tarthassanak; beszédjeiket, melyeket el nem mondhattak; azután nyomtatásban tettek közönségessé. Így tselekedett az itt nevezett Bignon is, kinék kihirdetett beszédében (lásd a' múlt félesztendőben költ M. Kurir XLVI-dik számú darabjának 366-dik lapját) ezen szavak fordultak elő: „Mind azoktól a' tárgyak-
 „tól, melyekről előttetek beszélteni sze-
 „rentsem vala; elvonván figyelmemet,
 „van még fenn, arra, hogy a' Számkivet-
 „tettek visszahivattassanak, egy *argumen-*
 „*tum*, melynek valóságos dolog a' fun-
 „damentuma, 's a' melly kevés emberek'
 „előtt csmeretes; egy oly *argumentum*,
 „melyről beszélletem, engemet, egy ily
 „nagy és veszedelemmel fenyegető idő-
 „ben, tsak egy szánakozásra méltó sze-
 „rentsétlen sors akadályoztatott-meg, egy

„rettentő *argumentum*, mondom, mel-
 „lyet én ezen Oratószékből kimondani
 „félénk valék, 's a' mellyet tselekedni az
 „Oratószékre való tekintetből, kénytelen-
 „nek is lenni tartom magamat. Itt
 „megállók. A' ki lőtt *avilves* ~~szó nem~~
 „tér többé vissza; mostanában nem élek
 „ezen veszedelmes fegyverrel, 's tsak ak-
 „korra halasztom az ezzel való élet. mi-
 „dön látni fogom, hogy ezt Ministere-
 „inknek vakmerő megkeményülése el-
 „mulaszthatatlan kötelességemé tette.
 „Örömmel hiszem azt, hogy Ministereink
 „az én halgatásomat méltó módon fog-
 „ják betsülni, sziveilni: én pedig sze-
 „rentsésnek tartom magamat, ha halga-
 „tásom, szerentsétlen hazánkfijainak hasz-
 „nálni fog.“

Azt, a' mire ugyan azon levelünk szerint, a' *Journal des débats* akkor a' Ministereket hathatós szavakkal megintette, hogy a' Bignon' fenyegetődését el ne halgassák, hanem őtet titká-
 „nak kimagyarázására kényszerítsék, ezen
 „Junius' 19-dikei ülésben próbálták vég-
 „hez vinni a' Ministerek. Igasság' Minis-
 „tere Gróf Deserre így beszélt.

„Azon vádról akarok, úgy mond,
 „beszélteni, a' melly bár ha nem ezen
 „Oratóri székből mondatolt is el, tsak-
 „ugyan nem kevesebbé elhatott annak
 „hangja az Ország' minden részeire, ar-
 „ról a' vádról, mellyet ezen kamarának
 „egy tisztas tagja (Bignon) támasztott a'
 „Ministerek ellen, a' ki nem atollotta egy
 „kinyomtatott 's nagyon elszélesztett be-
 „)C

széd által az Országlószék ellen egy retentő felfedezéssel, egy veszedelmes és ártalmas fegyverrel fenyegetődni, de a melyből mindazáltal ő az Országlószéket még akarja kimélleni, reménlvén, hogy a' Ministernek az ő halgatását megbíztulván, őtet annak félbeszakasztására kényszeríteni nem fogják. Most pedig én, valamint a' jelenlévő, úgy az előbbeni Ministerium' nevében, 's a' Király azon Országlószékének nevében, melynek munkájában a' Király' második szászalkottasától fogva részesei lenni szeretném van, meghívom a' tisztelt Irtat ezen kamarának sőt egész Francia Országának színe előtt, 's kéresem által kényszeritem őtet, hogy titkát fejezze fel, 's kinyilatkoztatom neki: hogy az ő további halgatása rágalmazással lesz, 's ezen rágalmazásnak sullyát nem az Országlószék, hanem maga a' rágalmazó fogja érezni; hogy neki önnön betsülete és kötelessége parantsolják, hogy beszéljen; 's hogy az ő halgatása, ha ő a' mellett tsakugyan meg talál maradni, nagyon rosra magyaráztatik. (A' Ministernek ezen szavait nagy helybehagyással fogadták a' közép pont és a' jobb oldal). —

Perrier (Bignonhoz): Hát nem felel Uraságod ---

Az *Eurei Dupont* (Perrierhez): Ezen titok nem az Uré --- A' gyűlésben hathatós mozgás támadott, Bignon pedig ülőhelyéről felállván az Oráglószékhez ment 's így beszéllett hathatós és felindulást jelentő hangon: — „Szavaimat ezen nyilatkoztatáson kezdem, hogy én nem tartozom az ő Kir. Felsége egygyik Ministere által hozzám intéztetett meghívásnak eleget tenni. (Erre ismét nagy felindulás támadott a' közép ponton és a' jobb oldalon). — Sokak így kiáltottak: Miért ne' tartozna --- Beszéljen az Ur!

Chauvelin: Az Orátornak igaz-

sága van; ne szakaszszák félbe a' beszédjét ---

Bignon: A' Ministernek hozzám intézett meghívása egy votizálást illet, de a' mellyet én nyomtatásban, és nem itt ezen gyűlésben tettem: erre nézve nem is vagyok azért ezen gyűlésnek semmi számolással adós. Votizálásomban a' számkivettetett Frantziáknak pártjokat fogván kinyilatkoztattam vala, hogy kijelentett argumentumaimon kívül nekem van még hátra egy, a' melly valamely különös megtörtént dolgon fundálódik, a' mellyre nézve fenntartom magamnak, hogy akkor fogom azt Clienseim javára használni, mikor éppen ideje lesz. (Erre ismét nagyon zugott a' közép pont 's a' jobb oldal). Ha én a' kívánt felfedezést ma megtenném, az, azoknak kiknek véle szolgálni akarok, semmit se' használna. Midőn mi ezen kamarában a' számkivettettek' vizsgatérésére nézve a' Királynak jóvállást tehetünk, midőn mi az 1816-ban Jan. 12-dikén költ törvény' 2-dik, 3-dik és 7-dik cikkelyeinek eltöröltesét jóvállhatjuk, ekkor lesz annak ideje, hogy én azon argumentumot, melly nállam tartalékban áll, kinyilatkoztassam, azért, hogy akkor jó következtését várhatom. Addig, úgy itelek, hogy jó lesz halgatnom; sőt most azt is kimondom, hogy a' titoknak felfedezését, most, még az Országlószékre se' tartanám hasznosnak. Ezen időpontig, mondom, az a' halgatás, melyre magamat eltökéltem, állandó kötelességem marad azoknak javára nézve, kiket védelmezni akarok, 's a' melly kötelességnek megtagadására engemet semmi féle tekintet semmi meghívás reá nem veszen.“

* * *

Résőbbi tudósítások szerint a' Jun. 19-dikén tartatott ülésben még sokáig folytak a' Bignon titka felett való vete-

kedések. Minister Deserre így folytatta szavait: —

„Minden ember első bírása a maga kötelességeinek és tselekedeteinek, de csak a tselekedet előtt áll, és csak addig, míg tselekedete által senkinek jussait és javát meg nem sérti. Mihelyest valakinek érzésként valamely tselekedet által a külső világosságra kijött, mindenkinek, kiket az érdekel, jussok van arra, hogy ezen tselekedetet kvalifikálják (ítéljenek felőle) 's ha tettük, ellene ki is kelljenek. Mi áll abban, hogy Bignon Ur a maga beszédét nem ezen Oratori székéből mondotta-e? Ezen beszéd által, mellyet Bignon Ur kinyomtatott, kihirdettetett, 's ezen kamara tagjai között kiosztott, megtámoztatik-e a Király Országlószéke? A kérdés csak ez. Ha ez valóságos megtámadás, ha ezt a közönséges vélekedés valóságos megtámadásnak tartja, így senki kétségbe nem hozhatja azt, hogy mit, a Király Ministerei, Birunk azzal a jussal, sőt hogy kötelességünk legyen, hogy itten ezen megtámadót megszollítsuk 's őtet meghívjuk, hogy vádjának fundamentumait hordja fel és bizonyítsa meg: mert azt erősíteni, a mit Bignon Ur a számkivetteltre nézve kiadott beszédjének végén erősített, tudniillik, hogy az ő kezében még találtassék egy bizonyos argumentum, egy oly gyilkos fegyver, melly az Országlószéken kemény tsapást ejthet, és hogy ő ezen tsapást csak azért halasztja el, hogy a Ministereknek ő általa úgynevezett vakmerő megátalkodásán félelem által győzedelmeskedjék — annyi, mint az Országlószéket minden igyekezettel, egy vádnak, még pedig annyival terhesebb és gyűlöltesebb vádnak terhe alá vetni, mennél bizontalanabb és esmeretlenebb lehet az arra való indító ok. Senkinek nintsen, Uraim, az a jussa, hogy valakit vádolhasson, ha ar-

ra nem alkalmas, hogy vádját kifejtésse 's megbizonyíthassa.

„Csak két esetet tehetünk fel: Vagy semmi közlebről való bizonyítást nem tudott felhozni Bignon Ur mikor beszédjét kihirdette; vagy valóságos bizonyító eszköznek kell kezei között találtatni: az első esetben a lett volna kötelessége, hogy halgasson; ha pedig a második eszt áll meg, úgy ő, megszollíttván 's meghívattván, hogy szolljon, hogy magát magyarázza ki azoknak megszegésseléssékre, a kik hozzá ezen meghívást intézik, felfedezni tartozik azt a rettentő titkot, mellyel ellenek ily nagy bizakodással fenyegetődött. Addig pedig — sajnálom hogy ki keli mondanom, de az igazság és kötelesség kényszerítenek reá — míg Bignon Ur ezen meghívásnak eleget nem tesz, de jure fel lehet tenni felőle, hogy rágalmazást követett el. De nem is lehet különböz Uraim; hisze az Országlószék ellen nem birhatunk olyan jussal, mellyel más ellen senki ellen nem birhatunk, azzal tudniillik, hogy azt valaminek halgatása által rágalmazzuk. Minden magános ember ártatlannak tartalik addig, míg meg nem győzetett affelől, hogy bünös; 's hát az Országlószékre nézve nintsen-e ezen feltételnek az az ereje, melly a magános polgárokra nézve van? Azt mondja Bignon Ur, hogy oka van, a melyre nézve most halgatni kéntelenítettük. Mi pedig ismét csak azt felelhetjük neki, hogy eszzerént jobb lett volna neki egészen halgatni. De ugyan ő azt is mondja, hogy a halgatást félbe fogja azon napon szakasztani, midőn ezen kamarát hajlandónak fogja találni arra, hogy a Királytól az 1816-ban Jan. 12-dikén hozott törvény 7-dik cikkelye eltörlését kérje, melynek ereje szerént azok a Királygyilkolók számkivetésbe küldettettek, kik a Bonaparte visszajövetelében ma-

gokat munkásoknak bizonyították. Ez a nap, Uraim! mint mi reméljük, eljöni soha nem fog. Ezen tárgy eránt, Uraim, egész nyilvánossággal kell beszélünk. En ezen kamarában senkit nem vádolok; s meggyőződéssel hiszem, hogy azon tagok, kik Május' 17-dikén az ellen kilettek, hogy a' számkivettettek' nevében beadott kérelem fére tétetődik, semmi részrehajló 's a' Király ellen törekedő indulat által nem ösztönöztek, hanem bizonyos pontig a' Constitúzióból mértett argumentumok által ragadtattak arra. En tehát őket személynesen meg nem vádom, tsak azt mondom, hogy megvagyok győzöttelve affelől, hogy azok az egy formájú 's a' számkivettettekért minden különbség nélkül azon egy időben beérkezett kérelmek, a' Királyi Országlásnak valamely megegyezett akaratból származott megtámadtatása volt légyen. (Erre a' bal szárnyról nagy zúgás, a' közép ponton pedig 's a' jobb oldalon ily kiáltozás, úgy van! úgy van! hallattattak).

Az Eurei Dupont: A' Minister Ur' meggyőződése semmit se' teszen a' dolgra ----

A' Minister: — „Nem Uraságotkat illetem beszédemmel; Uraságotkat kihagytam a' játékból; sőt többet mondtam, azt mondom, hogy megengedem, hogy Uraságotok úgy ítéltek, hogy tsak a' Constitúzió mellett szollanak. De még egyszer elmondom azt, hogy megvagyok affelől győződve, hogy 20 vagy 30 kéréseleveknek, melyek mind egy formába öntetve voltak, 's *Conclusiojokban* mind megegyeztek, nem egyebet tárgyazhattak, hanem tsak a' Királyi Országlóséknak megtámadtatását. 'S mi volt valójában a' mi a' Királytól kívántott? Az a' mit hasonló esetben egy magános személytől kívánni, a' kötelességnek legeggyűbb érzése, 's a' leggyengébb

erköltsi szemérem, meg nem engedhettek volna. Ezen öszszeesküvés' Szerzőj ügyesen elintézték vala, hogy legelőbb a' Királyi karakter' méltóságán kell egy dőfést tenni megpróbálni, hogy annakután a' Királyság annál bizonyosabban elrontattathassék. Ezen meggyőződéssel kettem én ki ezen kéréselevek ellen, ezzel is fogok mindenkor ellenek ezen gyűlésben kikelni; és sokkal nágyobban bétülöm hazámat, hogy se' azt hibetném, hogy itt valaha olyan követek fognak megjelenni, a' kik ezen gondolatban véllem osztozni nem fognának 's éppen úgy nem tselekednének, mint a' mostani kamara' tagjainak sokkal nágyobb része tselekedetü."

* * *

Mint hogy az igasság' Ministere ezen beszédében egyebek közt bizonyos öszszeesküvésről 's a' Királyi Országlóséknak megygyezéssel való megtámadtatásáról is beszéllett, ez által némelly tagok nágyon ércskeltetve lenni érezték magokat, kiknek nevekben és képekben Chauvelin felállván, sajnállotta, hogy az igasság' kormányozót az indulatosság 's a' részrehajlás lelke ily fundamentumtan erőssítésekre ragadhathatta: — „Egyéberánt, így szollott Chauvelin végezetre, mi az oka, hogy Bignon Urnak ezen megszellittatása ily sokáig halasztatott? Ha a' Ministereknak jussok ezen meghívásra, miért várokoztak azzal ily sokáig? A' mi magát a' dolgot illeti, szavakat is olyanokat adnak a' mi Collegánknak Bignon Urnak szájába, melyek abból soha ki nem jöttek. Így példának okáért, ő soha nem mondta azt, hogy tükának felfedezését halasztani fogja addig, még a' mostani kamara helyébe más kamara nem fog öszszegyűlekezni.

Perreau és az Eurei Dupont is felállván azokat védelmezték a' Minister' beszédje ellen, kikért ők adták-be a' kö-

relmeket. Dupont meghívta a' Minis-
tert, hogy mutasson azok között, kik
kerelmek által számkivetettekért a' ka-
marához folyamodtak, tsak egygyet, a'
ki betsületes polgár nem volna. — A'
Minister erre így felelt tsak üőhelyéről:
Az én szavam nem intézettek a' Kérők
ellen. — *Courvoisier* pedig abban fog-
ta pártját a' Ministernek, hogy magya-
rázta meg, hogy egy özszeesküvésnek
fennállását nem minden fundamentum
nélkül lehet erősíteni. —

„Egy tag (*Chauvelin*), ki előttem
beszélte, így szól *Courvoisier*, annak
megbizonyítását kíváná Ministerünktől,
hogy áll-fenn özszeesküvés. Én szolgál-
hatok ezen Orátornak *praesuntioval*
(az az, hogy fel lehet tenni egy ily özsze-
esküvést). Párisban egy ágazgató Biz-
tosság áll fenn; ez, egy Frantzia fő város-
ban (Lyonban lévő, kilentz személyekből
álló Biztossággal levelez, melly amattól
útasításokat, vagy inkább parancsolat-
okat veszen. A' kilentz tagok között min-
denik azon iparkodik, hogy magának özs-
zeisatolódásokat csinálhasson, 's abban
maga ül-elöl. Ekképpen ágaztatják a'
departamentekre szélyel a' magok egy-
gyetértéseket. Ily módon könnyen le-
het kerelmeket készíttetni, 's a' többi.
(Ezen beszéd hosszas zugolódásra szol-
gáltatott alkalmatosságot).

(Ez a' heves beszélgetés még sokáig
folyt ekképpen; Gróf Decazes is tüzes
beszédet tartott. Mind ezekre vissza té-
rünk a' jövő pénteki újságunkban).

Az Urnapi processió Párisban Jun.
13-dikán szokott fényességgel ment vég-
hez. *Monsieur*, a' Király' testvére,
Angouleme Princzel és Princznével a'
S. Germain l' Auxerrais, Princz *Berry*
pedig a' *Magdalena* templomabéli pro-
cessióval mentek. A' Párisi Protestans
lakosok nagy részint, önként szönyege-

ket függesztettek ki ablakaikból. Gróf
Boissy a' Anglas ellenben, a' ki hason-
lóképpen Protestans, megizente a' Pol-
gármesternek, hogy ő maga ugyan nem
fog az ablakaiból szönyegeket kifüggesz-
tetni, hanem a' Polgármesterre bízta,
hogy, ha szükségesnek találja, gondos-
kodjék maga rólla.

Az az irás, melyről említettük, hogy
40 Frantzia Fő Papok' aláírása alatt a'
Pápához küldetett, három részekből áll.
Egyikben az Egyháznak Frantzia Or-
szág' állapotját írják le az Érsekek és
Püspökök. A' másikban az Országlószék
intézteit 's czélzásait adják elő. Har-
madikban a' magok vélekedéseiket feje-
zik ki. Az egészet azzal rekesztik be,
hogy általában az ő Szentsége' böltsessé-
gére bízzák meghatározását, hogy mitso-
da eszközökkel kellessék élni.

Spanyol Amerika.

Az Admirális *Brión* hajós seregé-
ről még semmi bizonyost nem tudunk;
nagyon ellenkező tudósítások érkeztek
feiólle. Némelyek azt erősítik, hogy
nagy tengerhánykodás lepte volna meg,
's tsak nem semmivé lett egész expedi-
tziója; más tudósítások ellenben azt erős-
sítik, hogy a' *Caraccasi* partra szeren-
tsésen kiszállított 3000 embert, kik *Por-
to-Cabellóra* reá útvén azt elfoglalták.

Sokkal bizonyosabban írják a' *Mac-
Gregor* expedítziójáról. Ő a' *Darien*
nevű keskeny földnek napkeleti partjára
tette ki fegyveres népét, a' hol *Porto-
belló* nevű várat, melly Panamának tsak-
nem általellenében esik, elfoglalta. A'
Spanyol Kommandáns *Hoare*, ki ezen
tartományt kormányozza, előre megizen-
te volt a' *Carthagenai* Kommandánsnak,
hogy küldjön segítséget *Porto-bellónak* vé-
delmezésére: de ez nem merte telyesíte-
ni a' Panamai Kommandáns' kívánságát,
azzal mentvén magát, hogy a' vezérlése

alatt lévő katonaság már 15 hónapoktól fogva nem kapott zsoldot, melyre nézve nagyon hajlandó az elpártolásra, félteni lehet, hogy mind Macgregorhoz tsatolná magát. Macgregor, azonnal hogy Porto-beliót megvette, Bonaparte idejébéli hangon készült proklamációt hirdtetett-ki, melyben ily kifejezések fordulnak elő: — „Az *Uj-Granadai armáda* (így nevezi a' vezérlese alatt lévő sereget) ditsősséggel fedte-be magát. *Portobello*, Déli Amérikanak legerősebb vára, a' ti karjaitok' vitézségének tsak néhány orákig se' állhata ellene. Katónák! Első várfoglalástok ditsősséges vála; ez néktek szerentsére és további győzelmekre való útát nyit! Panama hív bennünket. Előre tehát katonák, hadd láthassa nem soká a' Déli Oczéanus a' maga' partjain az Istmus (a' Panamai keskeny föld) meggyőzőjité! — Macgregor maga személyesen vezérlette-be seregeit Portobelloba. A' vár' erősségeire 's a' benne találtatott készületekre nézve nem lehetett volna annak ily hamar történhető elfoglaltatását várni. — 115 ágyut, 8 mozsarat, 1460 hordó puskaport, 19,626 golyobist, 2640 bombit, 28,760 puskaöltést, 300 puska-találtak benne. Hanem az ott lévő örző sereg tsak 466 emberből állott, kiknek egy része Macgregornál szolgálatot vállolt. Macgregor haladék nélkül Panamának szándékozott útját venni.

A' Ney-Yorki levelek után az a' hír terjedett-el, hogy Generális *San Martin*, a' Chilibeli insurgens armáda fő vezére, innét 3000 emberekkel Buenos-Ayresnek vette volna útját. Az ő útját némellyek arra magyarázzák; hogy azoknak védelmezésekre menne oda, a' kik Constitúción fundálódó Monarkhiát akarnak felállítani. Mások ellenben úgy itélnek, hogy azért viszi ezen armádát Buenos-Ayresbe, hogy ezt, a' Radiksi

régen készülő nagy expedízió ellen, ha talám ez oda célozna, 's ott véletlenül meg találna jelenni, védelmezze.

Az Amerikai levelek még meg nem szüntek erőssíteni azt, hogy Spanyol Ország Cubát Angliának adta. — Az a' hír is szárnyalpi kezdett, hogy Kaliforniát meg az Orosz Birodalomnak engedte által Spanyol Ország. — Mondják, hogy egy Orosz fregát jelent volna meg a' Kaliforniai part mellett. 's ez hirdette volna ott ki ezen általengedést.

B é t s.

A' *Perugiából* Junius' 26-dikán indult levelek szerént a' Karolina Császári Fő Hertzegaszszony egészsége naponként erőssödött, annyira, hogy örömmel reménlették, hogy a' Cs. Fels. Udvarnak Florencia felé lejendő elutozása kevés napok mulva megtörténhet.

Bétsnek figyelmét egy üstökös tsillag, minekelőtte az újságokban valamit olvastunk volna felőlle, véletlenül magára vonta, annyival is inkább, hogy nagyon jól lehet látni, 's olyan helyt tünt elő, hogy Bétshez nagyon közel lenni látszik. A' kik Bétsbe jártak tudják, hogy a' mint a' Duna Bétshez közelit, jobb partján egy hegy emelkedik-fel, melynek neve Leopolds-berg. Bétsnek bástyájáról nevéen az ember ezen hegy felé, éppen itt látja ezen tsillagot a' Duna felett, 's a' látás' határozatja felett tsak annyi magasságra, mint a' nevezett hegy háromszor véve. Üstökét felfelé veti, tsak valami kitsinyt hajlik napkeletre. Szép nagy tsillag! Azt tartják felőlle, hogy nem fog alább való lenni, mint az 1811-béli volt.

Itt rettentő meleg napok kezdenek járn.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Budai M. Aszszonyi-Egygyesület az ő tisztelt Elölülőjét, Méltóságos Szápáry Anna Méltóságos Gróf Sándor Vincze ő Nagysága Hitvesének halála által elvesztvén, hogy a' jótévőségnek lelke tovább is hathatósan fenn tartassék, és a' szegényeknek gyámolítása bizonyos úton és módon folytattassék: a' kegyes Intézetnek Tagjai gyűlést tartottak, és köz megegyezéssel választották Elölülőjöknek, és megválasztották Nagy Méltóságú Korompai Gróf Brunszvik Jó'sef Magyar Országi Királyi Tárnok Mester ő Excellentiájának Hitvesét, született Majthényi Mária Anna Aszszony ő Excellentiáját, a' ki különben is könyörületes jó szívének, és a' szegényeken segítő kész indulatjának oly fényes példát adta, hogy az ő Kormányozása alatt azon szent célra való törekedés új életre kaphat. Ő Excellentiája eddig is azon Intézetnek fő munkás tagja volt, 's azért az Elölülőségre emeltvén üresen hagyta egy főbb Tagnak helyét, mellyre ugyan az nap hasonló köz megegyezéssel választott ő Excellentiájának leánya Julia, Bárá Szoborsinyi Forray Úrnak Hitvese.

* * *

Posonyban Június' 21-dikén a' Királyi Academia egy érdemes Elöljáróját, úgymint Nagy Tiszteletű Hemtner Florián Urat, a' Kegyes Oskolák' Szerzetének Tagját, és ezen Acadiamiának Pro-Directorát vesztette el véletlen gutaütés által. Az ő jeles Tudománya 's kellemtetes nyájassága által azt megnyerte, hogy valamint életében közönségesen kedveltetett, úgy holta után az ő elvesztését mindnyájan sajnálják.

Kassáról. — Kassa Városának közönségesen szeretett és tisztelt Fő Birája, néhai Tek. Dobai Dobay Dániel Ur, sokszori tartós erőtelenedése után, most utollyára Vese-gyuladásbeli nyavalyában Június' 2-dik napján, közönséges hasznú életét, 65 esztendő korában bevégezvén, — meghidegedett teste, az utolsó tisztességet megadó külömbkülömbféle rendű, rangú, és méltóságú Uri Rendeknek és személyeknek, érdemes Polgároknak, Polgárnéknak, és mindenféle városi lakosoknak kísérések; — és szép kezesztyéni türedelmet hangzó, mindenféle városi harangoknak szomorú zúgások között, a' Reformátusok temetőjökben készítettett kriptában, Junius' 5-dikén eltemettetett. A' következett napon u. m. Junius' 6-dikán reggeli tíz órakor, tartotta az Exequiát, vagy utolsó tisztességételt, a' Reformátusok mostani szeretett Predikátorok, szent letzkéül választván Esa. III. 2. 3. 4. verseit, mellyeknek útmutatások szerént, ékesen és tudósan rajzolván le, az igaz és jó Birót, a' jelen volt fényes gyülekezet előtt, kézzel tapogathatóvá tette abban, a' megholt Birónak, néhai Tek. Dobay Dániel Úrnak igaz képét: a' ki is, a' maga válogatott erköltsü karakterével, mint jó ember, mint jó biró, mint igaz Kosmopolita, — Kassa városa polgárjainak szívekben sokáig tartó, jegyző könyveiben pedig meg nem haló betses emlékezetét hagyta maga után.

* * *

Devetserből, Veszprém Vármegyében. Azon szerentsétlenség, melly e' folyó esztendőben kedves Hazánknak több helységeit érte, a' mi Mező-Városunkat is nagy szomorúságba merítette; mert Mártzius' 17-dikén dél tájban tűz támadván

másfél óra alatt minden kitelhető védelmezésnek ellenére 148 házat hamuvá tett, és így a lakosokat végső szegénységre juttatta. Mély keserűség epesztette mindnyájunknak szívét elpusztult Városunkat tekintvén, csak az a reménység ébresztette még valamennyire elnyomtatott sziveinket, hogy termő földjeinkben, 's a következő aratásban reménylhetünk segédelmet. — De ezen egy biztató vizsgálástól is végképpen el estünk, midőn Junius' 7. dikén délután a szörnyű jégesső elverte egész határunkat, 's így kettős súlyával nyom bennünket a nyomoruság, mert mind a Városban, mind a földeinken pusztulást látunk; és mind a mostani szükségtől keményen nyomtatunk, mind a jövődéli szegénységtől irtózára félünk. Hazánknek boldogabb Lakosi! kiket az Isteni Gondviselésnek rendelése illy súlyos nyomorúságtól megkéméltett, vessetek könyörületes szemeket egy illy elnyomorodott községre, melly hasonló szomorú esetekben mindenkor kész volt Hazafi társait segíteni, és vizsgasztalni.

* * *

Kulán Nemes Bats Vármegyében több nemes érzésű Tisztviselők, midőn Ketskémét Városának tűz által való szerenstéltenségét meghallották, egyszeribe azon nagy lelkű gondolatra jöttek, hogy ezen kárvallottakon a tőlök kitelhető módon segítsenek. Ezen jóltévő tzelra tehát egy Theátrumi Játékot adtak elő, 's arra a környékben lakozókat is meghívták. A játékból a kárvallottaknak segédelmekre 200 forintnál többet gyűjtöttek, a' mellyes örömmel által is szállítottak.

Büdöskö-füstölési-készület.

Valamint az Orvosok úgy a' Nemorvosok is jól tudják már, hogy melly hasznos orvosi erővel bírjon a' бүдöskőnek gőze, ha ahoz alkalmaztatott készület' segédelmével a' test véle füstöltetik. De éppen így tudva van az is, hogy az ezen füstöléshez kívántató készületet, vagy alkotmányt eddig csak Bétsből lehetett nagy költséggel megvitetni, és hogy éppen ezen drágasága okozza, hogy oly módon el nem terjedhet 's oly számassá nem lehet, mint kívánható volna. Hogy tehát ezt hazánkban minden Orvosok lehető oltsón megszerezhessék, ezennel hírül adja az Alólirt, hogy egy idevaló Orvosnak igazgatása alatt, a' ki egy illyen füstölő készületet maga is leghasznosabb következással tart, ilyeneket oly tökéletesen készített, hogy a' Doktor Gales által Párisban feltaláltatottaknál 's Doktor de Caro által az Ausurtoi Státusokba általplántáltattaknál semmivel nem alábbvalók. Egy illy egész készületű alkotmánynak ára, a' bepakkolást is belészámálván, Conv. pénzben 150 forint. Azon Orvos Urak, kik magoknak ezt megvitetni kívánnyák, járuljanak vagy az előttök esmeretes idevaló kereskedő házakhoz, vagy pedig frankozott levelekkel egyenesen magához az Alólirthoz, melly esetben néki, az elküldés' módját is megírni ne terheltessenek. Minden illy készület mellé egy rajzolat, egy modella, 's a' felállítás', sőt, ha kívántatni fog, a' véle való bánás' módjáról is, egy előadás, leírás, adatik. Pest, Május' 1. ső napján 1819. —

Vogel S. A. Privilegiált Há-
zibutor-Fabrikás.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —

Julius' 2. dikán 248 — 3. dikán 248 — 5. dikén 247 $\frac{7}{8}$ — forintot.

Marhahúsnak fontja, Bétsben, Juliusra, 18 krajtzárra határozatott.